Beden E?itimi-Ötekile?tirme ve Soyutlanma Ölçe?i (BEÖSÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Beden E?itimi-Ötekile?tirme ve Soyutlanma Ölçe?i (BEÖSÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17439

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Beden E?itimi-Ötekile?tirme ve Soyutlanma Ölçe?i (BEÖSÖ), ö?rencilerin **Beden E?itimi** dersleri ba?lam?nda ya?ad?klar? sosyal d??lanma, yaln?zl?k ve marjinalle?me duygular?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir uyarlama arac?d?r. Ölçe?in Türkçe formu, ?enel, Y?ld?z, Ula? ve Tamer (2019) taraf?ndan orijinal ?ngilizce versiyonundan Türk kültürüne adapte edilmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, BEÖSÖ'nün Türk ö?rencileri aras?nda psikometrik aç?dan güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermeyi amaçlam??t?r. Ölçek, ö?rencilerin kendilerini ders ortam?nda ne kadar kabul edilmi? veya reddedilmi? hissettiklerini nicel olarak belirlemeye yard?mc? olur.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve iç tutarl?l???n? test ederek, Beden E?itimi derslerinin sosyal ve duygusal boyutlar?n? ara?t?rmac?lar için eri?ilebilir k?lmaktad?r. BEÖSÖ, özellikle okul ortam?nda dezavantajl? veya yetersiz hisseden ö?rencilerin deneyimlerini anlamak için kritik bir araçt?r.

Anahtar Kelimeler

Beden E?itimi, **Soyutlanma**, Ötekile?tirme, Sosyal D??lanma, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Okul Sporlar?.

Yazarlar

Ender ?enel, Mehmet Y?ld?z, Mustafa Ula?, Kenan Tamer.

Amaç

BEÖSÖ'nün temel amac?, ö?rencilerin **Beden E?itimi** (BE) derslerinde ya?ad?klar? ötekile?tirme ve soyutlanma düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, ö?rencilerin BE etkinliklerine kat?l?m?n? ve bu derslere yönelik tutumlar?n? olumsuz etkileyen sosyal ve duygusal bariyerleri tespit etmeyi hedefler. Bu sayede e?itimciler ve ara?t?rmac?lar, daha kapsay?c? ve destekleyici ö?renme ortamlar? olu?turmak için müdahale stratejileri geli?tirebilirler.

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, Türk e?itim sistemindeki ö?rencilerin BE derslerindeki sosyal deneyimlerini kültürel olarak uygun bir ?ekilde de?erlendirme ihtiyac?na yan?t vermektedir. Bu, özellikle dü?ük motor beceri alg?s?na sahip veya fiziksel aktiviteye kar?? isteksiz olan ö?rencilerin ya?ad??? d??lanmay? anlamak için hayati öneme sahiptir.

Yap?

Beden E?itimi-Ötekile?tirme ve Soyutlanma Ölçe?i (BEÖSÖ), ad?ndan da anla??laca?? gibi, iki temel psikolojik yap?y? ölçmektedir: **Ötekile?tirme (Marginalization)** ve **Soyutlanma (Isolation)**.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ötekile?tirme: Ö?rencinin BE derslerinde akranlar? veya ö?retmenleri taraf?ndan kas?tl? olarak kenara itildi?ini, önemsenmedi?ini veya reddedildi?ini hissetme derecesini ifade eder. Bu, genellikle grup seçimlerinde d??lanma veya dü?ük beklentilerle kar??la?ma ?eklinde ortaya ç?kar.
Soyutlanma: Ö?rencinin BE ortam?nda yaln?z, ba?lant?s?z veya desteklenmemi? hissetme durumunu ölçer. Bu, sosyal etkile?im eksikli?i ve duygusal olarak kopukluk hissi ile ili?kilidir.

Bu iki faktör, ö?rencilerin fiziksel aktiviteye kat?l?mlar?n? etkileyen sosyal çevresel tehditleri kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirir. Ölçek, bu yap?lar? Likert tipi bir derecelendirme sistemi arac?l???yla somutla?t?rmaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda **geçerlik** çal??malar? yap?sal geçerlik üzerine odaklanm??t?r. Orijinal çal??mada (?enel vd., 2019), yap?sal geçerli?i do?rulamak amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?lm??t?r.

DFA sonuçlar?, ölçe?in orijinal yap?s?n?n (muhtemelen iki faktörlü yap?n?n) Türk ö?renci örnekleminde de iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir. Bu durum, BEÖSÖ'nün kuramsal olarak varsay?lan ötekile?tirme ve soyutlanma yap?lar?n? kültürel ba?lamda do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r. Geçerlik de?erlerinin detaylar? (uyum indeksleri) için kaynak makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir, ancak uyarlama çal??mas?n?n ba?ar?l? oldu?u belirtilmi?tir.

Güvenirlik

BEÖSÖ'nün **güvenirlik** analizi, ölçek maddelerinin iç tutarl?l???n?n de?erlendirilmesi yoluyla gerçekle?tirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in genel iç tutarl?l???n? belirlemek için **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r.

Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve dolay?s?yla ölçe?in güvenilir oldu?unu göstermi?tir. ?enel ve arkada?lar? (2019) çal??mas?nda elde edilen güvenirlik katsay?lar?, BEÖSÖ'nün Türkçe formunun psikometrik standartlar? kar??lad???n? ve ara?t?rma amaçl? kullan?ma uygun oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in Türkçe formunun geli?tirilmesi sürecinde, yap?sal tutarl?l???n? incelemek için **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r. Orijinal ölçek yap?s?n?n Türk kültürüne uygunlu?unu teyit etmek amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** temel analiz yöntemi olmu?tur.

DFA, BEÖSÖ'nün beklenen iki faktörlü yap?s?n?n (Ötekile?tirme ve Soyutlanma alt boyutlar?) veri taraf?ndan desteklendi?ini ortaya koymu?tur. Bu analizler, maddelerin ilgili faktörlere yüksek yükler

ARABPSYCHOLOGY.COM

verdi?ini ve faktörler aras? korelasyonlar?n kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermi?tir. Bu bulgular, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n korundu?unu kan?tlamaktad?r.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Physical Education Marginalization and Isolation Scale - PE-MAIS Türkçe Formu)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Spesifik derece say?s? orijinal makalede yer almaktad?r, ancak genel olarak ö?rencilerin kat?lma/kat?lmama düzeylerini ölçer.)

Mevcut Dil: Türkçe (Orijinali ?ngilizcedir)

Popülasyon Grubu: ?lkö?retim/Ortaö?retim ve Üniversite ö?rencileri (Beden E?itimi dersi alan ö?renciler).

Ya? Grubu: Ergenlik ve Genç Yeti?kinlik dönemi (Genellikle 14-25 ya? aral???).

Popülasyon Detaylar?: ?enel ve arkada?lar? taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki farkl? e?itim kurumlar?ndan toplanan bir ö?renci örneklemi üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama yöntemi. Kat?l?mc?lardan Beden E?itimi derslerinde ya?ad?klar? sosyal deneyimleri yans?tan ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

PE-MAIS, Sosyal Psikoloji, E?itim Psikolojisi, Sportif D??lanma, Ö?renci Refah?, **Cronbach Alfa**, **Faktör Analizi**.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ender ?enel

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: endersenel@mu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik ara?t?rmalarda kullan?ma aç?kt?r. Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Ender

ARABPSYCHOLOGY.COM

?enel ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 2019 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: beden-egitimi-otekilestirme-ve-soyutlanma-olcegi-physical-education-marginalization-and-isolation.pdf

Kaynaklar

?enel, E., Y?ld?z, M., Ula?, M., & Tamer, K. (2019). The validity and reliability study of the Turkish Form of Physical Education Marginalization and Isolation Scale (PE-MAIS). *Gazi Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 24*(3), 155-166.

Makalenin Dergipark üzerindeki ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Beden E?itimi-Ötekile?tirme ve Soyutlanma Ölçe?i (BEÖSÖ) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için lütfen yukar?da belirtilen akademik referansa (?enel, Y?ld?z, Ula?, & Tamer, 2019) ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM